

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень учнів 7 класу
з біології тема «ВСТУП»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє клітини, <i>тканини</i> , органи, системи органів тварин
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу про середовища існування тварин, має нечіткі уявлення про клітини, <i>тканини</i> , органи, системи органів тварин
	3	Учень (учениця) відтворює середовища існування тварин; прояви життєдіяльності тварин, з допомогою вчителя розпізнає клітини, <i>тканини</i> , органи, системи органів тварин;
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює середовища існування тварин; прояви життєдіяльності тварин; ознаки тваринної клітини; <i>тканини тварин</i> , органи, системи органів та їхні функції; може розпізнати клітини, <i>тканини</i> , органи, системи органів тварин
	5	Учень (учениця) відтворює середовища існування тварин; прояви життєдіяльності тварин; ознаки тваринної клітини; <i>тканини тварин</i> , органи, системи органів та їхні функції; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять тварини, автотрофний організм, гетеротрофний організм
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння про будову тіла тварин. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє описувати будову тіла тварин, використовуючи <i>опудала</i> , муляжі, <i>вологі препарати</i> , колекції;
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає типи живлення: автотрофний та гетеротрофний, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал щодо значення знань про тварин у природі та житті людини, намагається аналізувати клітини тварин, рослин, грибів, Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати відмінності тварин від рослин та грибів, використовує загальновідомі докази щодо значення знань про тварин у природі та житті людини
IV. Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання, здатний (а) пояснити відмінності тварин від рослин та грибів, робити висновки, узагальнення щодо значення знань про тварин у природі та житті людини

	11	Учень (учениця) має гнучкі знання про клітини тварин, рослин, грибів, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити й аналізувати типи живлення: автотрофний та гетеротрофний;
	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання середовища існування тварин; прояви життєдіяльності тварин; ознаки тваринної клітини; <i>тканини тварин</i> , органи, системи органів та їхні функції; усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал щодо значення знань про тварин у природі та житті людини

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень учнів 7 класу
з біології тема «РІЗНОМАНІТНІСТЬ ТВАРИН»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє тварин на зображеннях, у колекціях (на прикладі зазначених у змісті груп тварин);
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу середовища існування та способи життя тварин; особливості зовнішньої будови, які відрізняють тварин зазначених груп серед інших організмів; має нечіткі уявлення про тварин на зображеннях, у колекціях
	3	Учень (учениця) відтворює середовища існування та способи життя тварин; особливості зовнішньої будови, які відрізняють тварин зазначених груп серед інших організмів; рідкісні види тварин України та свого краю
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, може установлювати зв'язок між будовою тварин і способом життя
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять вид, безхребетні, хордові
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння пристосування тварин до життя у воді; пристосування тварин до життя на суходолі; пристосування тварин до життя у ґрунті; пристосування тварин до польоту; пристосування тварин до паразитичного способу життя (на прикладі паразитичних червів та членистоногих). Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає середовища існування та способи життя тварин; особливості зовнішньої будови, які відрізняють тварин зазначених груп серед інших організмів; рідкісні види тварин України та свого краю; вміє наводити приклади тварин зазначених груп; видів тварин, поширених в Україні та своїй місцевості; видів тварин, що є паразитами людини та переносниками збудників хвороб
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал під час роботи з натуральними об'єктами та лабораторним обладнанням, намагається аналізувати особливості будови організму тварин, встановлювати найсуттєвіші зв'язки між будовою тварин і способом життя; фактами, робити висновки, що особливості будови організму тварин є результатом пристосування до характерного для них способу життя. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання під час роботи з натуральними об'єктами та лабораторним обладнанням, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, щодо різноманітності тварин, їх ролі у природі та значення в житті

		людини; щодо значення знань про біологічні особливості паразитичних безхребетних тварин для попередження зараження ними;
IV. Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання, здатний (а) дотримуватися правил особистої гігієни для попередження зараження паразитичними безхребетними тваринами, робити висновки, узагальнення особливості будови організму тварин є результатом пристосування до характерного для них способу життя
	11	Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх для попередження зараження паразитичними безхребетними тваринами, уміє знаходити інформацію про ціннісне ставлення до тварин та власного здоров'я
	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено дотримується правил особистої гігієни для попередження зараження паразитичними безхребетними тваринами. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал щодо різноманітності тварин, їх ролі у природі та значення в житті людини; щодо значення знань про біологічні особливості паразитичних безхребетних тварин для попередження зараження ними

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень учнів 7 класу
з біології тема «ПРОЦЕСИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТВАРИН»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє системи органів тварин; типи симетрії тіла тварин; типи кровоносної системи; типи розвитку тварин;
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу про процеси життєдіяльності тварин: живлення, дихання й газообмін, транспорт речовин, виділення, рух, подразливість, розмноження, ріст і розвиток; має нечіткі уявлення про системи органів тварин; типи симетрії тіла тварин; типи кровоносної системи; типи розвитку тварин;
	3	Учень (учениця) відтворює процеси життєдіяльності тварин: живлення, дихання й газообмін, транспорт речовин, виділення, рух, подразливість, розмноження, ріст і розвиток; органи травлення, дихання (газообміну), кровообігу, виділення; основні функції крові та типи кровоносних систем; види скелета; типи симетрії тіла; органи чуття; форми розмноження; статеві клітини; типи розвитку; з допомогою вчителя характеризує різноманітність травних систем тварин
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює процеси життєдіяльності тварин: живлення, дихання й газообмін, транспорт речовин, виділення, рух, подразливість, розмноження, ріст і розвиток; органи травлення, дихання (газообміну), кровообігу, виділення; основні функції крові та типи кровоносних систем; види скелета; типи симетрії тіла; органи чуття; форми розмноження; статеві клітини; типи розвитку, може повторити <i>різноманітність травних систем тварин</i> , способи пересування тварин
	5	Учень (учениця) відтворює процеси життєдіяльності тварин: живлення, дихання й газообмін, транспорт речовин, виділення, рух, подразливість, розмноження, ріст і розвиток; органи травлення, дихання (газообміну), кровообігу, виділення; основні функції крові та типи кровоносних систем; види скелета; типи симетрії тіла; органи чуття; форми розмноження; статеві клітини; типи розвитку; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять живлення, дихання, транспорт речовин, виділення, рух, подразливість, розмноження, ріст, розвиток
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння значення живлення, дихання, газообміну, транспорту речовин, виділення, розмноження, покривів тіла, нервової системи та органів чуття для організму. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена.
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає - транспорт речовин у тварин різних груп; радіальну та двобічну симетрії тіла; способи пересування тварин; різноманітність

		покривів тіла тварин; <i>особливості нервової системи та органів чуття в різних груп тварин</i> ; форми розмноження, запліднення тварин; прямий та непрямий розвиток, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал під час роботи з натуральними об'єктами та лабораторним обладнанням, намагається аналізувати органи та системи органів в різних груп тварин; прояви життєдіяльності у різних груп тварин (живлення, травлення, дихання, виділення). Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію про органи та системи органів в різних груп тварин; прояви життєдіяльності у різних груп тварин (живлення, травлення, дихання, виділення);
IV. Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання про органи та системи органів в різних груп тварин; прояви життєдіяльності у різних груп тварин (живлення, травлення, дихання, виділення); здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки про ускладнення будови організму тварин пов'язане з удосконаленням і розширенням функцій
	11	Учень (учениця) має гнучкі знання про значення живлення, дихання, газообміну, транспорту речовин, виділення, розмноження, покривів тіла, нервової системи та органів чуття для організму, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати взаємозв'язок між будовою органів та їхніми функціями
	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено аналізує взаємозв'язок між будовою органів та їхніми функціями. Уміє узагальнювати ускладнення будови організму тварин пов'язане з удосконаленням і розширенням функцій

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень учнів 7 класу
з біології тема «ПОВЕДІНКА ТВАРИН»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє форми поведінки тварин; типи угруповань тварин
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу про методи вивчення поведінки тварин; форми поведінки тварин; угруповання тварин; має нечіткі уявлення про форми поведінки тварин; типи угруповань тварин
	3	Учень (учениця) відтворює методи вивчення поведінки тварин; форми поведінки тварин; угруповання тварин; з допомогою вчителя спостерігає та описує поведінку тварин;
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює біологічне значення вродженої та набутої поведінки; може описати поведінку тварин;
	5	Учень (учениця) відтворює біологічне значення вродженої та набутої поведінки; форми поведінки, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять інстинкт, науціння, поведінка тварин, міграція
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння форми поведінки тварин. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє за зразком спостерігати та описувати поведінку тварин; планувати хід дослідження, прогнозувати очікувані результати та фіксувати їх
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає методи вивчення поведінки тварин; форми поведінки тварин; угруповання тварин; вміє наводити і приклади міграцій тварин; способів орієнтування тварин; використання тваринами знарядь праці;
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал під час спостереження та опису за поведінкою тварин, намагається аналізувати зміни поведінки тварин з віком. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію про зміни поведінки тварин з віком; циклічні зміни поведінки, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання, здатний (а) охарактеризувати біологічне значення вродженої та набутої поведінки; форми поведінки; робити висновки, узагальнення про пристосувальне значення поведінки в житті тварин
	11	Учень (учениця) має гнучкі знання про пристосувальне значення поведінки в житті тварин, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати зміни поведінки тварин з віком; циклічні зміни поведінки, ставити і розв'язувати проблеми

	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення про ціннісне ставлення до тварин
--	----	--

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень учнів 7 класу
з біології тема «ОРГАНІЗМИ І СЕРЕДОВИЩЕ ІСНУВАННЯ»**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учень (учениця) розрізняє чинники середовища існування
	2	Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу про передачу енергії в екосистемі, має нечіткі уявлення про чинники середовища існування
	3	Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя характеризує взаємодію організмів між собою та середовищем життя
II. Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює чинники середовища існування; заповідники й заповідні території України; може описати передачу енергії в екосистемі;
	5	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять екосистема, рослиноїдні тварини, хижі тварини, паразити, ланцюги живлення, охорона природи, Червона книга України
	6	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння взаємодію організмів між собою та середовищем життя. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє визначати роль організмів як компонентів екосистеми
III. Достатній	7	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає чинники середовища існування; заповідники й заповідні території України; вміє наводити приклади пристосування тварин до впливу різних чинників середовища (температури, освітленості, вологи); форм співіснування організмів в угрупованнях; впливу людини на екосистеми
	8	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал про роль організмів як компонентів екосистеми, намагається аналізувати ціннісне ставлення до живої природи, встановлювати найсуттєвіші зв'язки між організмами в екосистемі. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності
	9	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень (учениця) має повні, глибокі знання про роль організмів як компонентів екосистеми, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки про стан заповідних територій України та свого краю, узагальнення про взаємодію організмів між собою та середовищем життя;

	11	Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію про стан заповідних територій України та свого краю та аналізувати щодо взаємозв'язку між організмами в екосистемі;, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати стан заповідних територій України та свого краю, узагальнювати опанований матеріал щодо взаємозв'язку між організмами в екосистемі;, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення етичного ставлення до природи та її охорони